

Margita Šēnbergere

JA TEV IR KOLĒGI, IENAIDNIEKI NĀV VAJADZĪGI

IZDZĪVOŠANAS TREIŅŠ BIROJĀ

Margit Schönberger
WER KOLLEGEN HAT, BRAUCHT KEINE FEINDE MEHR
Überlebenstraining fürs Büro

No vācu valodas tulkojusi ILZE VJATERE
Vāka autors JURIS KARČEVSKIS

© 2006 by Mosaik bei Goldmann Verlag, München
a division of Verlagsgruppe Random House GmbH, München, Germany

Illustrationen: Christian Ogger

ISBN 978-9984-800-43-1

© I. Vjaterē, tulk. no vācu val., 2008
© J. Karčevskis, vāks, 2008
© Vāka foto, iStockphoto.com/Zlatko
Kostic/Jozsef Szasz-Fabian/Sean
Locke/Jacob Wackerhausen
© «Izdevniecība Avots», 2008

*Veltīts visām manām kolēģēm un kolēģiem,
ar kuriem esmu bijusi kopā savas profesionālās
darbības laikā, no kuriem esmu mācījusies,
ar kuriem man bijusi iespēja mēroties darbā,
priecāties un strīdēties.*

*Viņi ir daļa no manas dzīves pieredzes,
un par to es esmu viņiem pateicīga.*

Satura rādītājs

Priekšvārds 7

Censone 13

Zinātāja 18

Aktīviste 23

Skolmeistariene 28

Nerimša 33

Glaimotāja 38

Histēriķe 43

Lielbniece 48

Intrigante 53

Sūdzmane 58

Koķete 63

Augstprāte 68

Ideju zagle 73

Nepretenciozā 78

Ezoteriķe 83

Veselības fanātiķe 88

Īgņa 93

Sirsniņa 98

Gudrele 103

Pelēkā pele 108

Karjerists	113
Klusētājs	118
Pajoliņš	123
Plānotājs	128
Niķīgais	133
Nūģis	138
Sportists	143
Mīkstčaulis	147
Rembo	152
Donžuāns	157
Vilcējs	162
Lišķis	166

Ciniķis	171
Holeriķis	176
Pārpiesardzīgais	181
Racionalizators	186
Mačo	191
Hipohondriķis	196
Plātībnieks	201
Nākotnes cilvēks	206
Liels kolēģu tests	211

Censone

Šo kolēģi var atpazīt pavisam viegli: viņas darba vieta vienmēr (pat tad, kad viņa tur strādā) ir pedantiski akurāta – viss atrodas tam paredzētajā vietā. Nedaudzās kaudzītes uz darbagalda acīmredzot neatrodas nejauši tur, kur tās ir, un pat paviršam vērotājam, redzot šo burtiski ar lineālu novilkto kārtību, uzreiz ir skaidrs, ka darbagalda īpašnice precīzi zina, kas kurā kaudzītē atrodas. Protams, viņa zina arī to, kāda informācija ir atrodama atsevišķās papīra lapās. Bet tas vēl nav viss: šī godkārīgā kolēģe ārkārtējos gadījumos zina pat to, kādi dokumenti konkrētā brīdī atrodas uz citu kolēģu darbagaldiem, un reizēm pat, tieši kurā vietā uz galda.

Nē, tas nebūt nav tas, ko jūs tagad varētu iedomāties. Viņa nekad nerakņātos pa svešiem darbagaldiem, tas nav viņas stils. Viņas stiprā puse ir saasināta novērošanas spēja un ārkārtīgi laba atmiņa. Censone saglabā savu kolēģu

paradumus savā ārkārtīgi ietilpīgajā *psiholoģiskajā cietajā diskā*, turpat viņa ir saglabājusi arī to, kas, ko, kad un kādā sakarā ir teicis. Censones tipa īpaši spilgtie eksemplāri iemanās pat acumirkli izlasīt tekstus, sēžot kolēģim pretī apmeklētāju krēslā – ačgārni, vai vismaz iegaumē tos fragmentāri. Turklāt viņai tādēļ nebūt nav jāmežģi kakls vai jāpārgriež acis.

Zināšanas dod iespēju valdīt

Censone ir īsts staigājošs radara ekrāns. Viņa kā mozaikas akmentiņus savāc visu pagādījušos informāciju, ieskaitot atmosfēras svārstības darbā (pat šķietami visnenožīmīgākās), līdz izveidojas visaptveroša aina par kopējo stāvokli uzņēmumā. Tā ir īpašība, kuras dēļ viņu varētu apskaut ne viens vien priekšnieks. Šajās visaptverošajās zināšanās viņa nedalās ne ar vienu, un tas ir iemesls, kāpēc Censone reti kad tuvinās kolēģēm vai kolēģiem. Viņa nekad vairāk par divām reizēm pēc kārtas neiet ēst pusdienas kopā ar vieniem un tiem pašiem kolēģiem, lai viņu nekādā gadījumā nepiešķaitītu kādam grupējumam. Zināšanas dod iespēju valdīt, bet to Censone izmanto tikai savas personiskās karjeras vajadzībām – lai pakāptos pa karjeras kāpnēm uz augšu.

Viņa ir pietiekami gudra un savu plašo informāciju izmanto lietpratīgi iedalītās devās, lai iespējamie pretinieki

vai traucēkļi karjerā netaisīti ceļā. Darba apspriedēs Censone neierodas, apkrāvusies ar papīru kaudzēm, gluži pretēji, viņai līdzī ir tikai plānas mapītes, jo visu nepieciešamo informāciju un ciparus viņa lielākoties zina no galvas. Viņa necenšas runāt, ja viņai neko nejautā, bet lieliski prot radīt tādas situācijas, lai kāds viņai noteikti uzdotu jautājumu. Tad viņa sava zināšanu krājuma druskas izveicīgi piedēvē citiem («Kā kolēģis X jau mūsu projekta sākumā minēja...»), veikli radot iespaidu par saliedētas komandas darbu un gūstot sev par labu punktus.

Censone ļoti reti piedalās uzņēmuma rīkotajos kvalifikācijas paaugstināšanas pasākumos, un arī tad tikai taktisku apsvērumu dēļ. Nepieciešamās zināšanas viņa iegūst ārpus uzņēmuma un par pašas naudu, lai tad, kad tas būs nepieciešams, viņa jau visu zinātu.

Draudzīgi atturīga

Attiecībās ar kolēģiem Censone ir draudzīga un izpalīdzīga, tomēr visā visumā atturīga. Par savu personisko dzīvi viņa stāsta maz, taču tomēr tik daudz, lai kolēģiem nebūtu iemesla kļūt ziņkārīgiem un lai nerastos nekontrolējamas tenkas. Izmantojot izdevīgu gadījumu, viņa pastāsta, ka dažus mēnešus ir stažējusies Londonā, ka labi pazīst Romu, kur vairākkārt bijusi atvaļinājuma laikā, un ka viņa

meklē plašāku dzīvokli. Toties par to, ar ko nodarbojas viņas draugs un vai viņai vispār tāds ir, kolēģi nezina neko.

Gudra taktiķe

Censone pati neiet pie priekšnieka uz pieņemšanu, viņa veikli izkārto tā, lai šefs pats viņu aicinātu pie sevis. Lai to panāktu, viņa darba piezīmēs vai apspriežu protokolos izlaiž niecīgas, šķietami mazsvarīgas detaļas, protams, tikai tādas, par kurām viņa skaidri zina, ka priekšnieks interesējas tieši par to. Taču savos darba dokumentos viņa nepieļauj šādas manipulācijas.

Tikai tad, kad Censone ar savu gudro taktiku ir panākusi paaugstinājumu amatā (kas lielākajai daļai kolēģu ir pilnīgi negaidīts pārsteigums), atklāsies, pie kāda cilvēku tipa viņa īstenībā pieder. Ja pakāpšanās pa karjeras kāpnēm viņai bijusi vajadzīga kā profesionālei un tāpēc, ka darbs viņai patīk vai arī vienkārši naudas dēļ, tad viņa būs laba, lai arī joprojām atturīga priekšniece un kolēģe. Taču, ja viņas godkāre balstījies tikai uz slēptu trūkstošo pašapziņu un attiecīgu varaskāri, tad varētu izrādīties, ka Censone priekšnieces krēslā sāks runāt citu valodu un atklās savu īsto seju.

Kā izturēties pret Censoni?

Esiet draudzīgi un nepiespiesti, sniedziet informāciju, kas nepieciešama darba gaitā, taču ne vairāk. Paturiet Censoni savā redzeslokā, lai savlaicīgi zinātu, kā attīstīsies notikumi, un lai nejostos pārsteigti, kad Censone kādudien ienāks pa durvīm jau kā jūsu priekšniece. Pilnīgi noteikti: šai kolēģei nedrīkst atstāstīt nekādas plāpas un tenkas, citādi var gadīties, ka jūs nevilus kļūšiet par pakāpienu viņas karjeras kāpnēs.

Nesniedziet nekādu maldīgu vai maldinošu informāciju – Censone to ātri vien pamanīs, un no tā brīža jūs būsiet ierakstīti viņas slepenajā *melnajā sarakstā*. Un, ja tad viņa patiešām taisītu karjeru, tad jums vairs smieklī nenāks!

